

وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در گفت‌وگو با «ایران»:

«گردشگری مجازی» را باید تقویت کنیم

جامعه‌شناسان در نشست انجمن جامعه شناسی از راهکارهای کاهش قتل‌های ناموسی در جامعه گفتند

از افزایش هزینه قتل‌های ناموسی تا تغییر نگرش فرهنگی

مهسا قوی‌قلب
خبرنگار

قتل‌های ناموسی به عنوان یکی از آسیب‌های اجتماعی از جمله پدیده‌هایی است که در جوامع مختلف و بیشتر مردسالار دیده می شود و متأسفانه در کشور ما هم به دلایل و اشکال متفاوت هرازگاهی شاهد چنین قتل‌هایی هستیم در این خصوص می‌توان به حادثه تلخ و دردناک دختر۱۴ ساله طالشی اشاره کرد که به دلایل ناموسی توسط پدرش به قتل رسید. در این زمینه اخیراً نشستی به همت گروه تخصصی صلح انجمن جامعه‌شناسی ایران با محوریت موضوع قتل‌های ناموسی و با حضور جمعی از جامعه‌شناسان برگزار شد تا دلایل و چرایی تعدد این پدیده را در کشور بررسی کرده و راهکارهایی برای کاهش آن پیدا کنند.

به گزارش «ایران»، دکتر حسن امیدوار مدیر گروه جامعه‌شناسی صلح انجمن جامعه‌شناسی ایران با اشاره به اینکه پدیده قتل‌های ناموسی اشکال خاصی از خشونت‌های خانوادگی است، می‌گوید: این پدیده شامل کلیه سطوح خشونت و در نهایت بالاترین سطح خشونت، یعنی «قتل» است. پدیده قتل‌های ناموسی تحریک‌کننده احساسات جامعه و نقض‌کننده سلامت اجتماعی است، زیرا غالباً منجر به تشدید خشونت و پیامدهای منفی فرهنگی در جامعه می‌شود که روح جامعه را می‌آزارد و بدین ترتیب سلامت، بهزیستی و صلح اجتماعی را کاهش می‌دهد، به نظر می‌رسد این پدیده همیشه مورد توجه سیستماتیک قرار نگرفته است و عملکرد متولیان فرهنگی کشور نیز در تولید عشق و پیرایش خشونت و نفرت در خانه و جامعه ضعیف، شکننده و متناسب با شرایط جهانی شدن جامعه نیست.

به گفته او، پدیده قتل‌های ناموسی ریشه خود را در جهل می‌یابد که فقط با دانش می‌توان آن را برطرف کرد. آلبیون اسمال و لستر وارد (جامعه‌شناس)، معتقد بودند که تنها علوم اجتماعی می‌تواند انسان را با اوضاع جامعه جدید همساز کرده و تحولات منظمی را ایجاد کند، بدون شک وظیفه جامعه‌شناسی، رمزگشایی شیوه‌های مختلف خشونت‌های سازمانی به‌صورت رسمی و غیررسمی است تا روند انتقال جامعه از خشونت به صلح و آرامش فراهم شود.

■ **ورود نهادهای مسئول از مشاوره تا صدورحکم**

شهلا اعزازی جامعه‌شناس هم با اشاره به اینکه بازتاب نظارت زنان در عرصه عمومی و همچنین ناامنی اجتماعی به ایجاد یا افزایش مردسالاری در عرصه عمومی ختم می‌شود، می‌گوید: بعضی از مردها در مقابل رفتار نامناسب زنان در نتیجه فشار اطرافیان و تشویق یا سکوت جامعه دست به مجازات زنان زده تا مردانگی خود را ثابت کنند. متأسفانه در حال حاضر پدیده قتل‌های ناموسی به طرز عجیبی افزایش یافته است، البته این پدیده در قدیم هم وجود داشت و امروز به دلیل گسترش رسانه‌های مجازی، اخبار بیشتری از این پدیده در معرض اطلاع عموم قرار گرفته است، در این خصوص مسئولین سعی کردند دست به ایجاد خانه‌های امن بزنند، هر چند که این خانه‌ها پیش از این هم وجود داشتند، اما این نکته را هم باید در نظر داشته باشیم که این خانه‌ها برای اسکان کودکان مناسب نیستند چراکه کودکان موجوداتی هستند که به دلایل مختلف به والدین خود وابسته هستند. خانه‌های امن برای زنان می‌تواند کمک کننده و کارآمد باشد، زیرا آنها حق انتخاب دارند اما کودکان در این رابطه باید تحت نظارت و مسئولیت سازمان‌های مختلف کشور باشند تا بتوانند حمایت‌های لازم را دریافت کنند.

به گفته این جامعه‌شناس با در نظر گرفتن ابعاد فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و... مردسالاری در عرصه عمومی وجود دارد، جامعه ما مانند برخی جوامع دیگر جامعه‌ای مردسالار است، یعنی گروهی از مردان بر زندگی زنان اعمال نظارت می‌کنند، بدین معنا که مردان مشخص می‌کنند، زنان چه بپوشند، چگونه رفتار کنند و چه کارهایی را انجام دهند. البته در جامعه زنانی هستند که قواعد و دستورات درخواست شده توسط مردان را زیر پا می‌گذارند و نوعی سرپیچی از الگوی مردانگی صورت می‌گیرد و این‌گونه به نظر می‌رسد که زنان به مردانگی آنها آسیب می‌زنند، همین امر سبب می‌شود که مردان دست به آزار و تهدید زنان بزنند و نکته مهم این است که در این حوزه فقط زن نیست که تحقیر می‌شود بلکه مرد نیز به دلیل نداشتن نظارت کامل بر زن، در جامعه تحقیر خواهد شد؛ در این میان در برخی خانواده‌ها باید و نبایدها به دخترها به صورت بشدت دستوری است و وقتی رفتار زن یا دختر در چنین خانواده‌هایی از نظر مردان نامتعارف باشد و قضیه در بین دوستان، همسایگان و افراد خانواده هم علنی شده باشد و مردانگی مرد، شکست خورده به نظر برسد، برای تثبیت قدرت و مردانگی خود مجبور می‌شود، دست به مجازات زن یا دختر خود بزند.

اعزازی در ادامه اظهار می‌دارد: بدون درنظر گرفتن اینکه عمل زن درست بوده یا غلط باید سازمان‌هایی از سطح مشاوره تا سطوح بالا مانند دادگاه در موارد اینچنینی وارد عمل شوند و این‌طور نباشد که پدر یا هر مردی در حکم یک تصمیم گیرنده، یک وکیل یا یک قاضی اعمال مجازات در خانواده داشته باشد.

■ **بحث ستمگری جنسیتی مطرح است**

احمد بخارایی هم با بیان اینکه مسأله زنان در ایران فراتر از تفاوت جنسیتی و نابرابری جنسیتی است، توضیح داد: شاهد یک نوع ستمگری جنسیتی هستیم که ریشه آن در الگوهای فرهنگی است. در این حوزه برای رفع بی‌عدالتی نسبت به زنان با موانع ساختاری از نوع ارزشی مواجه هستیم. درخصوص قتل‌های ناموسی ایجاد رابطه با جنس مخالف عامل قتل است و این قضیه به مفهوم شرف از تاریخ دور تا امروز بازمی‌گردد. داستان شرف از قوانین حمورابی یعنی ۳۴۰۰ سال پیش مطرح شده و تا امروز در جامعه ما هم دیده می‌شود و این‌چنین است که امروز نظام مردسالارانه خود را توجیه می‌کند تا دست به قتل ناموسی بزند.

به گفته این جامعه‌شناس، به لحاظ آماری ۲۰ هزار قتل ناموسی در سال در دنیا اتفاق می‌افتد و بنابر آمارهای موجود در کشور ما ۲۰ درصد کل قتل‌ها ناموسی هستند و ۵۰ درصد قتل‌های خانوادگی به مسائل ناموسی مربوط می‌شود و تقریباً در هر ۱۰۰ هزار نفر در ایران ۲۵ صدم اختصاص به قتل‌های ناموسی دارد. لذا درخصوص قتل‌های ناموسی می‌توان گفت که ارزش و فرهنگ علت‌های اصلی بروز چنین قتل‌هایی هستند، در این میان قوانین هم بشدت دچار نقص هستند و ریشه ۳ هزار ساله تعصب مردانه سبب می‌شود که مرد دست به قتل ناموسی بزند و بعد از آن هم با تفاسیر مختلف قانونی حکم بر برائت او داده می‌شود، اما در واقع چه باید کرد؟

بخارایی می‌افزاید: وقتی می‌خواهیم یک پدیده اجتماعی را زیر ذره بین بگذاریم، باید سازمان یافته و با کمترین هزینه به نتایج مورد نظر آن دست پیدا کنیم. در جوامع مختلف در این حوزه جنبش‌های متعددی در کل دنیا شکل گرفتند که با یکدیگر نیز متفاوت بودند اما در جامعه ما باید بحث ستمگری جنسیتی را مد نظر داشته باشیم و جنبش‌ها به این سمت پیش بروند.

مهمترین علل قتل‌های ناموسی

حسن محدثی هم در این نشست درباره دلایل قتل‌های ناموسی می‌گوید: متأسفانه جامعه‌شناسی خانواده در ایران عملاً بی‌خاصیت بوده به نوعی که در حد کلی‌گویی متوقف شده یا آرای غربیان را در این مسأله مطرح کرده، بدون اینکه توانسته باشد به مسائل خانواده ایرانی بپردازد و راه حل دهد. برای حل هر مسأله‌ای باید جامعه‌شناسان زنجیره‌ای از علل را مطرح کنند.به اعتقاد این جامعه‌شناس، قتل‌های ناموسی در زمینه اجتماعی سنتی با دو ویژگی فرهنگ پدرسالار و نظارت خویشاوندی نیرومند رخ می‌دهد. علل بعید قتل‌های ناموسی عبارت است از نگرش مالکانه مردان نسبت به زنان و تقابل بین ارزش‌های اجتماعی مقدس واجد ضمانت اجرایی نیرومند با امیال و خواسته‌های فردی. متغیرهای قریب قتل‌های ناموسی هم شامل فرآیند محاسبه‌گری و برنامه‌ریزی برای مواجهه با فرد متهم به رفتار ضد ارزشی و نیز هزینه اجتماعی و قانونی پایین قتل است.

او در ادامه می‌افزاید: در پدیده قتل‌های ناموسی، نگرش مالکانه مردان نسبت به زنان دیده می‌شود و در این خصوص زن کاملاً تحت سیطره مرد قرار می‌گیرد و در بسیاری از موارد در خصوص تصمیم‌گیری با زنی که تمرد کرده، مردان و زنان فامیل هم نقش آفرینی می‌کنند و با فردی که به قولی مقدسات ارزشمند خانواده را زیر سؤال برده به بدترین شکل ممکن برخورد می‌کنند. در این میان سعی می‌کنند که هزینه اجتماعی این تنبیه نیز پایین باشد و به دنبال راهی هستند که کمترین هزینه را داشته باشد. اگر در فرآیند محاسبه، افراد به این نتیجه برسند که قتل ناموسی کمترین هزینه را دارد، همین کار انجام می‌شود؛ بنابراین نخستین اقدامی که می‌توان برای کاهش این قبیل قتل‌ها انجام داد، بالابردن هزینه‌های قتل ناموسی است، به عنوان مثال افزایش میزان مجازات در این زمینه می‌تواند بسیار کارآمد و مؤثر باشد و تا اندازه زیادی سبب کاهش آمار قتل‌های ناموسی شود، البته در کنار آن تغییر نگرش و بهبود فرهنگ هم می‌تواند گام مؤثری در این عرصه باشد.

آموزش با کیفیت برای همه

ادامه از صفحه اول

این یعنی اگر دانش‌آموزی در روستا زندگی می‌کند باید امکان تحصیل برایش وجود داشته باشد و همین دسترسی آسان به تحصیل خودش سطحی از عدالت آموزشی است. خوشبختانه مسئولان آموزشی ما در این زمینه بسیار موفق بوده‌اند و بر اساس آماری که وجود دارد بالای ۹۵ درصد از کودکان دسترسی به مدرسه و آموزش را دارند.

۲- وقتی از عدالت آموزشی حرف می‌زنیم یعنی دانش‌آموزان باید دسترسی به فضای آموزشی داشته باشند. در این زمینه البته مشکلاتی در کشور وجود دارد. متأسفانه در برخی از شهرها، روستاها و حتی در همین حاشیه‌های تهران فضای آموزشی مناسب در اختیار دانش‌آموزان نیست. در برخی از روستاها اصلاً مدرسه‌ای وجود ندارد و دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل مجبور هستند به چند روستا آن‌طرف‌تر بروند و این عدالت آموزشی را زیرسؤال می‌برد. در این‌باره دولت سرمایه‌گذاری‌هایی انجام داده است و خیرین هم وارد عمل شدند و کمبودهای فضای آموزشی تا حدودی تأمین شده است. اما هنوز به استانداردهای مطلوب در این زمینه نرسیده‌ایم. البته در اینجا لازم است بگویم که نهادهای عمومی و مردم مشارکت بالایی در مدرسه‌سازی داشتند. اما همچنان در بسیاری از استان‌ها به استاندارد لازم در این زمینه نرسیده‌ایم.

۳- موضوع مهم دیگر در بحث عدالت آموزشی این است که ما بتوانیم به دانش‌آموزان آموزش باکیفیت ارائه کنیم. لازمه آموزش با کیفیت در مدارس هم داشتن سرمایه انسانی توانمند است. ما در زمینه نیروی انسانی موفق عمل نکرده‌ایم. وزارت آموزش و پرورش نتوانسته جاذبه‌های لازم را برای جذب نیروی انسانی با کیفیت ارائه کند. معتقدم که افراد خلاق و با استعداد کمتر جذب آموزش و پرورش می‌شوند. این موضوع هم به گزینش معلمان برمی‌گردد که ما در گزینش نیروها مجبور هستیم استانداردها را زیرپا بگذاریم. با این همه وزارت آموزش و پرورش باید در جذب نیروی کیفی اقدام کند علاوه بر این برای حقوق همین افراد خلاق به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که آنها داخل سیستم آموزشی بمانند و از همین نیروها بخواهد که هر سال خود را به روز کنند چرا که نیروی انسانی به ارتقای کیفیت بسیار کمک می‌کند.

۴- موضوع آخر این است برای اینکه بخواهیم مدارس دولتی با کیفیت داشته باشیم باید از مردم و مشارکت آنها بهره‌مند شویم. برخی از مدارس با سرمایه‌گذاری مردم ایجاد شده است و این مدارس در امر آموزش هم بسیار موفق هستند باید دید که این مدارس از چه الگویی پیروی می‌کنند، همچنین ساختار مدیریتی آموزش و پرورش هم برای بهبود کیفیت در مدارس دولتی بسیار مهم است که از نظر من باید اصلاح ساختاری در آن به‌وجود آید تا هم کارایی و بهره‌وری آن بالا رود و هم بتواند صرفه‌جویی در هزینه‌ها را به وجود آورد.

اخبار

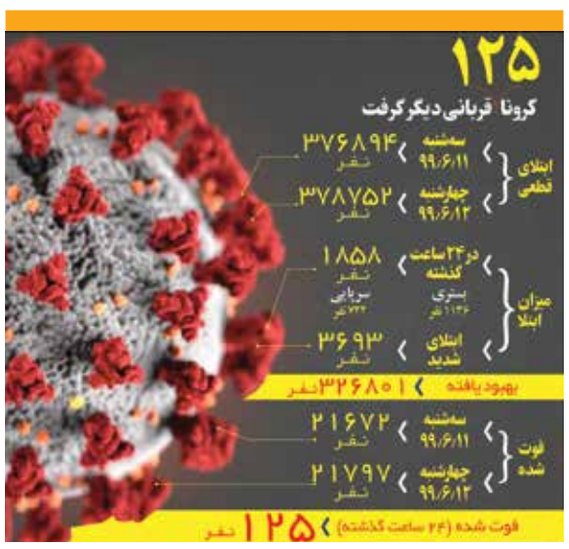
توزیع واکسن آنفلوانزا از اواخر شهریور

مدیرکل دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو با اشاره به جزئیات نحوه توزیع و عرضه واکسن آنفلوانزا در سال جاری گفت: هر فرد با مراجعه به داروخانه و با ارائه کارت ملی و ثبت کد ملی می‌تواند واکسن آنفلوانزا را تهیه کند. دکتر حیدر محمدی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره وضعیت توزیع واکسن آنفلوانزا، گفت: تا قبل از پایان شهریور ماه توزیع واکسن آنفلوانزا را انجام می‌دهیم. تلاش‌مان این است که تا پایان شهریور ماه بخش اعظمی از واکسن‌ها را وارد کنیم و توزیع آنها را انجام دهیم. وی با بیان اینکه بخشی از واکسن‌های آنفلوانزا به کشور وارد شدند، افزود: قصد داریم تا میزان واکسن‌هایی که به کشور وارد می‌شوند، بیشتر شود تا توزیع آنها را انجام دهیم. واردات واکسن آنفلوانزا بیشتر از کشورهای فرانسه، هلند، روسیه و... است. محمدی تأکید کرد: تزریق واکسن آنفلوانزا برای گروه‌های پرخطر توصیه می‌شود و اصلاً توصیه نمی‌کنیم که سایر مردم آن را تزریق کنند زیرا به دردشان نمی‌خورد، بلکه تزریق آن برای گروه‌های پرخطر جهت پیشگیری از ابتلای آنها به آنفلوانزا است. برای سایر مردم صرفاً نوعی هزینه اضافه است.

فرمانده ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا در پایتخت:

کنترل کرونا در تهران دشوار است

فرمانده ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا در کلانشهر تهران گفت: یکی از دلایلی که نگرانی بازگشایی مدارس را دوچندان می‌کند، افزایش استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی است. به گزارش مهر، علیرضا زالی گفت: استان تهران از لحاظ اقتصادی نسبت به سایر استان‌های کشور پرجمعیت است. حدود ۱۴ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر در این استان سکونت دارند. از طرفی پدیده سکونت‌های غیررسمی در این استان بسیار شایع است. به طوری که ۱۲ تا ۱۳ درصد شهروندان در سکونتگاه‌های غیررسمی زندگی می‌کنند. این افراد وضعیت بهداشتی ضعیفی دارند و کنترل بیماری‌ای مثل کرونا در این مناطق به مراتب سخت‌تر است. زالی با اشاره به اینکه روزانه یک میلیون نفر به‌صورت شناور در ساعات آغازین روز به تهران وارد و در ساعات واپسین روز از تهران خارج می‌شوند، افزود: نکته حائز اهمیت این است که روزانه ۴۰۰ هزار خودرو فقط از استان البرز وارد تهران می‌شود. همچنین حاشیه‌نشینی، سکونت اتباع بیگانه و سکونت اتباع بیگانه فاقد کارت اقامت در تهران بیشتر از سایر استان‌ها مشاهده می‌شود. فرمانده ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا در تهران عنوان کرد: در حال حاضر که مشاغل آموزشی فعالیتی ندارند، روزانه ۸۵۰ هزار نفر از متروو ۸۰۰ هزار نفر از اتوبوس استفاده می‌کنند و حدود ۷۵ هزار تاکسی تحت پوشش اتحادیه تاکسیرانی مشغول به خدمت‌رسانی هستند. یکی از دلایلی که نگرانی بازگشایی مدارس را دوچندان می‌کند، افزایش استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی است. زالی با تأکید بر اینکه کنترل بیماری در تهران دشوار است، جمعیت ۹۶۰ هزار نفری منطقه ۴ شهرداری را که معادل ۱,۵ برابر جمعیت استان ایلام است، به‌عنوان تنها یکی از مناطق استان تهران، مصداق این دشواری خواند. فرمانده ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا در تهران با اشاره به چالش‌های حوزه دارو و تجهیزات در مواجهه با بحران کووید ۱۹ عنوان کرد: فعالان در این حوزه‌ها در طول سال‌های اخیر به علت تکانه‌های متفاوت، با شرایط شکننده اقتصادی به استقبال کرونا رفتند. اوج گرفتن تحریم‌ها، افزایش قاچاق، نوسانات ارزی و مشکلات گمرکی امنیت اقتصادی را در درازمدت با چالش روبه‌رو کرده بود. وی درخصوص آغاز موج سوم در آینده‌ای نزدیک و گسترش بیش از پیش این بیماری در پاییز امسال هشدار داد.

خبر

تسویه پاداش پایان خدمت فرهنگیان تا آخر شهریور

معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش گفت: نقل و انتقالات اصلی فرهنگیان نهایی شده و در مرحله صدور ابلاغ و کلاس‌بندی هستیم همچنین نقل و انتقالات اضطراری نیز در حال انجام است. علی الهیار ترکمن در دومین روز از سی و چهارمین اجلاس رؤسا و مدیران آموزش و پرورش سراسر کشور که به صورت مجازی برگزار می‌شود گفت: اقدامات خوبی در راستای بهبود معیشت انجام شده است. رتبه بندی مهر۹۸، ۲۲۰۰ میلیارد تومان بار مالی داشت که با احتساب ضرایب به هشت هزار میلیارد تومان در سال ۹۹ می‌رسد. اجرای ضرایب فصل دهم قانون برنامه نیز ۴۵۰ میلیارد تومان در سال ۹۸ بار مالی داشت. یک فوق‌العاده شغل هم خرداد اعمال شد و با اقدامات صورت گرفته کارکنان از لحاظ امتیازات تفاوتی با کارکنان سایر دستگاه‌ها ندارند و تفاوت‌ها برداشته شده است.

وی جزئیات پرداخت پاداش پایان خدمت فرهنگیان را اعلام کرد و گفت: به استناد تبصره ماده۲۱ ضوابط اجرایی قانون برنامه بودجه مقرر بود پاداش‌ها از محل فروش اموال منقول و غیرمنقول انجام شود که ما مخالف بودیم و با پیگیری‌ها در حال تأمین از محل‌های دیگر است. سه هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان نقدی به ما داده شده و برای سه هزار و ۷۰۰ میلیارد دیگر در حال رایزنی هستیم تا پاداش‌ها را یکجا تا آخر شهریور تسویه کنیم.

افتتاح خدمات پزشکی از راه دور در ۲۳ نقطه محروم کشور

خدمات دوراپزشکی (برنامه پزشکی از راه دور) ستاد اجرایی فرمان امام(ره) با همکاری وزارت بهداشت در ۲۳ نقطه کشور آغاز به کار کرد. سعید نمکی، وزیر بهداشت دیروز در مراسم افتتاح فاز نخست برنامه پزشکی از راه دور که به همت ستاد اجرایی فرمان امام(ره) و در دانشگاه‌های منتخب علوم پزشکی راه‌اندازی شد، گفت: امروز یکی از زیباترین روزهای زندگی من از دو جهت است، اول اینکه آمار مرگ و میر کرونا در کشور به سمت دو رقمی شدن پیش می‌رود هرچند افزایش سفرها ذهن ما را مشوش کرد، از سوی دیگر شاهد انقلاب در نظام سلامت هستیم که در این راستا از همکارانمان در ستاد اجرایی فرمان امام تقدیر می‌کنم. وی افزود: در سال‌های پس از انقلاب دستاوردهای زیادی در نظام سلامت داشتیم، امروز وقتی حرف از سیستان وبلوچستان و تایباد و مناطق مرزی می شود یاد روزهای سخت این مناطق می‌افتم، امروز اتصال طبیب عمومی به متخصص را در دورترین نقاط مرزی کشور داریم و معتقدم انقلاب درمانی در نظام سلامت ارائه خدمت کشور شروع شده و این موضوع پایه‌گذار حرکت بزرگ ملی است. وزیر بهداشت عنوان کرد: در بسیج ملی کرونا بزرگترین ابزار پرونده الکترونیک سلامت و طب دیجیتال و دوراپزشکی بود، در وزارت بهداشت و ستاد اجرایی فرمان امام اتفاق خوبی رخ داد، که این اتفاق منجر به اعتلای کیفی و کاهش نیاز به نیروهای تخصصی در اقصی نقاط کشور است. در ادامه این مراسم، سیدمصطفی سیدهاشمی معاون ستاد اجرایی فرمان امام اظهار داشت: امروز شاهد افتتاح آزمایشی ۲۰ نقطه در امر خدمات دوراپزشکی هستیم، یک سال است که پیگیر این امر هستیم و از دانشگاه‌های منتخبی که با ما همکاری داشتند تشکر و قدردانی می‌کنیم. وی افزود: تا امروز ستاد اجرایی ۱۰۰۰ میلیارد تومان برای مقابله با کرونا اختصاص داده، در زمینه تولید ماسک نیز روزانه ۳ میلیون ماسک تولید می‌کنیم، ۲ میلیون ماسک نیز به داوطلبان کنکور ارائه دادیم، در هیأت‌ها نیز ۵ میلیون ماسک رایگان توزیع شد که این موضوع از افتخارات ستاد است.

یادداشت

بایدها و نبایدهای رفتاری ما در دوران بازگشایی مدارس

مترجم: زهره محقق هرندی
منبع: وب سایت یونیسف

بر اساس اعلام سازمان ملل، کرونا بزرگ‌ترین اختلال را در سیستم آموزشی دنیا ایجاد کرده و حداقل چهل میلیون کودک در سراسر جهان فرصت یادگیری قبل از مدرسه را از دست داده‌اند و بیش از یک میلیارد دانش‌آموز در سطح دنیا به‌دلیل بحران کرونا به مدرسه نمی‌روند.زندگی در شرایط همه‌گیری ویروس کرونا برای والدین و دانش‌آموزان شرایط سختی را به وجود آورده. بازگشت به مدرسه امری مهم و ضروری تلقی می‌شود اما بازگشایی مدارس باید با رعایت شرایط خاصی اجرایی گردد.

مدارس چه زمانی و چگونه باید بازگشایی شوند؟

ما بتدریج و احتمالاً در هفته ها و ماه‌های آینده شاهد بازگشت تعدادی از دانش‌آموزان به کلاس‌های درس خواهیم بود. بدون شک توجه به سلامت عمومی باید به‌عنوان اولویت اول در نظر گرفته شود ومصلحت جامعه در همه تصمیم گیری‌ها لحاظ گردد. سؤال اصلی این است که آیا بازگشت دانش‌آموزان به مدرسه ایمن خواهد بود؟ طبیعتاً پاسخ به این پرسش با در نظر گرفتن اپیدمی کرونا از منطقه‌ای به منطقه دیگر متفاوت خواهد بود. در شرایط فعلی بازگشت به مدرسه با آنچه شما و فرزندتان در گذشته تجربه کرده اید متفاوت خواهد بود. احتمال دارد که مدارس برای یک دوره زمانی بازگشایی و بعد از مدتی، به‌دلیل گسترش بیشتر ویروس کرونا، تصمیم بر تعطیلی مجدد آنها گرفته شود. با توجه به حاد بودن اوضاع و عدم ثبات وضعیت همه‌گیری بیماری، مقامات تصمیم گیرنده باید در تصمیمات منعطف باشند و در صورت تغییر شرایط، بموقع موضع خود را تغییر دهند. آنها باید با بررسی امکانات موجود و بهره‌گیری از حداکثر توانمندی هر مدرسه، بهترین و کامل‌ترین تصمیمات را برای بازگشایی ایمن مدارس اتخاذ کنند تا مردم هم با اطمینان بیشتری فرزندانشان را به مدرسه بفرستند.

برای پیشگیری از گسترش ویروس کرونا در مدارس چه اقداماتی لازم است؟

بازگشایی مدارس باید در راستای عملکرد کلی هر کشور در مقابله با ویروس کرونا و سازگار با برنامه‌های سلامت دانش‌آموزان و خانواده هایشان باشد. با وجود این، برخی اقدامات می‌توانند به‌عنوان پروتکل‌هایی برای بازگشایی ایمن در نظر گرفته شوند.

- **تناوب ساعت شروع و پایان کار مدرسه (ساعت آغاز و پایان کار مدرسه در مقاطع مختلف یکسان نباشد).**
- **نوبتی شدن زنگ تفریح در مدارس برای مقاطع تحصیلی مختلف**
- **انتقال موقتی کلاس‌های درس به فضای باز حیاط مدرسه (در صورت امکان)**
- **برگزاری کلاس‌ها به‌صورت شیفتی و کاهش تعداد دانش‌آموزان در هر شیفت**
- **ضدعفونی کردن مرتب کلاس‌ها**
- **در دسترس بودن آب بهداشتی و تأمین صابون مایع دستشویی**
- **وجود پنجره و تهویه مناسب در هر کلاس**
- **آموزش مسئولان، کارکنان و معلمان برای حفظ فاصله‌گذاری فیزیکی در مدارس**

همچنین توصیه می‌گردد که موارد زیر به دانش‌آموزان آموزش داده و مداوم یادآوری شود:

- **روش استفاده درست از ماسک (در صورت لزوم)**
- **سرفه و عطسه باید در آرنج بسته انجام شود.**
- **حفظ فاصله فیزیکی مطمئن**
- **ضدعفونی کردن وسایل و نوشت افزارها**
- **به همراه داشتن مواد غذایی سالم و بهداشتی**
- **شستن مرتب دست‌ها بخصوص قبل از استفاده از مواد غذایی و خوراکی‌ها**

علاوه بر این، مدارس باید محیطی امن برای پیشگیری از آزار و تحقیر دانش‌آموزانی که بیمار بوده‌اند به وجود بیاورند و در صورت بیماری دانش‌آموزی، اقدامات لازم برای حمایت و کمک به جبران درسی او انجام پذیرد.

موضوع مهم دیگری که ممکن است موجب تشویش ذهنی والدین شود، مسأله عقب ماندگی احتمالی درسی فرزندشان است. گرچه دانش‌آموزان در سراسر دنیا در شرایط سخت کرونا، به کمک والدین و معلمان به تحصیل ادامه دادند ولی بسیاری از آنها به دلایل مختلف نیاز به کمک و پشتیبانی بیشتری دارند. در این صورت، ترتیب دادن کلاس‌های تقویتی و مرور درس‌های گذشته بعد از ساعت مقرر مدرسه توصیه می‌گردد. با توجه به اینکه احتمالاً بسیاری از مدارس به‌صورت نیمه وقت بازگشایی خواهند شد، استفاده از مدل ترکیبی آموزش به‌صورت کلاسی و اجرای دستورالعمل برای انجام تمرینات و تکالیف بیشتر در منزل بسیار کاربردی خواهد بود. این طرح و مدل می‌تواند ترکیبی از آموزش در مدرسه، آموزش تلویزیونی و آنلاین باشد.

توجه و حمایت بیشتر از فرزندان در خانه با برنامه‌ریزی روزانه و ایجاد خلاقیت و تنوع در انجام تکالیف مدرسه در منزل، از وظایف والدین محسوب می‌شود. والدین باید در تعامل مداوم با مدرسه باشند و با خاطری آسوده معلم و مسئولان مدرسه را در جریان مشکلات احتمالی فرزند خود قرار دهند. اگر فرزندتان با چالشی خاص دست و پنجه نرم می‌کند یا دچار استرس و اضطراب ناشی از ترس از بیماری کرونا است یا اینکه در غم و ناراحتی از دست دادن عزیزی به سر می‌برد، مدرسه باید حتماً و قطعاً در جریان این مسائل قرار گیرد. اگر فرزندتان برای بازگشت به مدرسه مقاومت می‌کند، باید هوشمندانه و با بردباری و کمک مسئولان مدرسه، به یاری او شتافت. به‌خاطر داشته باشیم که فرزندمان در شرایط فعلی با استرس و نگرانی مبهم بودن اوضاع پیش رو دست به گریبان است و این موضوع می‌تواند برای او تبدیل به بحرانی متفاوت از آنچه شما تجربه می‌کنید شود.

به‌وجود آوردن محیطی حمایتگرو پاسخ گویی مثبت به پرسش‌های فرزندان و اهمیت دادن به احساسات آنها، نقش قابل توجهی در کنترل استرس فرزندان ایفا خواهد کرد. باید به بچه‌ها خاطرنشان کرد که وجود ترس و نگرانی و تشویش در شرایط دشوار اپیدمی ویروس کرونا نه تنها ایراد و اشکالی ندارد، بلکه بسیار طبیعی است. سعی کنید تا از خلال فعالیت‌های روزمره، آموزش و یادگیری را به موضوعی شیرین و مفرح بدل کنید. تعیین زمان مشخص برای مطالعه همه اعضای خانواده و انجام بازی‌های خانوادگی می‌تواند راهکاری برای دستیابی به آرامش و توازن در زندگی روزمره باشد.

گزینه انتخابی دیگر در جهت کمک به فرزندان، ملحق شدن به گروه‌های آنلاین والدین و تماس مداوم با آنهاست. این تماس‌ها در به اشتراک گذاشتن مسائل و مشکلات و حمایت هرچه بیشتر از فرزندان و استفاده از تجربیات یکدیگر نقش مکمل دارند.

بنگاه